

פרוטוקול מס' 154

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
ביום ג', כ"ה בשבט תשל"ו - 27.1.76, שעה 08.30

נ כ ח ר :

- י. ארידור - יו"ר
- ח. אבו-דביעה
- י. בארי
- א. גיבלבר
- א. הדליץ
- א. ורדיגר
- ד. זכין
- א. ידיג
- ד. קורן
- י. תמיר

חברי הוועדה:

- מר רותם - משרד הפנים
- מר שפט - "
- מר לוי - "
- מר גלס - משרד המשפטים

מוזמנים:

י. ברזני

מזכיר הוועדה:

א. אדלר

ר ש מ ה :

סדר-היום:

1. ש ו נ ו ת ;
2. חוק לחיקון פקודת העיריות (מס' 16) ;
3. הצעות ועדת המשנה בענין צפת ;
4. חוק התכנון והבניה (חיקון) (הצעת ח'כ ורטמן ותמיר) ;
5. חוק התכנון והבניה (חיקון מס' 5) .

(נתקן) ביום 28.1.76

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ארידור:

1. שירות

מספר חברי מועצת גבעתיים פנו אלי וביקשו להתקבל בוועדת הפנים, על רקע המצב הכללי בעיר. אני מציע שנמצא לכך את הזמן.

היו"ר י. ארידור:

א. הרליץ:

אני רוצה לחזור ולהעלות את שכונת מונטיפיורי בת"א. דנו בנושא לפני למעלה משנה, ולמעשה הצעת ההמלצות שלנו כבר מוכנה. אבל בעוד אנו דנים בעניין - נוצרות עובדות בשטח, ואח"כ אומרים לנו שהנושא הוא טוב-יודיזה ולכן איננו יכולים לפרסם את מסקנותינו, ובינתיים מאשרת עיריית ת"א דברים בניגוד גמור למיוטת המסקנות שלנו. אני חוששת שע"כ שהעליתי את הנושא על סה"י בכנסת רק גרמתי נזק לתושבי השכונה, כי בכך גרמתי למעשה לזירוז תהליך הכיבוש-הזוחל של השכונה ע"י תעשייה ומלאכה. אני מציעה אפוא שהוועדה תסיר מעלה את הטענה של טוב-יודיזה, ותסתמך על המכתב שנשלח לראש עיריית ת"א לפני זמן די רב, האומר שמאחר והוא ביקש דיון חוזר בוועדה - לא ייתכן שהעירייה תעשה בינתיים צעדים העומדים בניגוד להחטות הוועדה. מכל מקום, אני שואלת: כיצד לדעת היו"ר עלינו להמשיך בדיון בנושא זה?

היו"ר י. ארידור:

ענין הטוב-יודיזה היה על דעת היועץ המשפטי לממשלה, ובימים האחרונים הוא ירד מעל הפרק. ייתכן שכבר בשבוע הבא נצביע אפוא על מסקנות הוועדה. המכתב שהזכירה ח"כ הרליץ לא ידוע לי, ואברר אותו.

א. גיבלבר:

אני מתנגד שוועדת הפנים תדון בענין גבעתיים. זהו ענין משפטי; יש חשד פלילי באדם מסויים, וועדת הפנים איננה צריכה לנהל את המועצה.

היו"ר י. ארידור:

החלונה שקיבלתי היא על אופן פעולתה של המועצה, שאיננה מסוגלת עוד לתפקד כראוי בגלל מצב העניינים שם. ואם יש פניה של חברי מועצה להפגש עם ועדת הפנים - אינני חושב שאנחנו יכולים לסרב, גם אם לא נקיים בירור ממש.

א. גיבלבר:

כל זמן שהענין נמצא בחקירה משטרתית אין טעם שאנחנו ניכנס אליו, ובוודאי שלא נוכל לתקן. אם היו"ר רוצה אישית להפגש עם חברי מועצה - הרשות בידו, אבל לא הוועדה כולה.

היו"ר י. ארידור:

אם כך - היו"ר הוועדה יפגש עם המבקשים (חברי סיעת הליכוד במועצה), וימסור לוועדה דו"ח על הפגישה. אני גם מוכן להודיע להם, אם הוועדה דורשת, שהוועדה מסרבת להפגש אתם, אבל לא הייתי רוצה לעשות זאת.

ג. קורן:

אם חברי מועצה כלשהי מבקשים להפגש עם ועדת הפנים - נראה לי שחובה על

ד. קורן:

היו"ר לשמוע אתם. זהו דבר אלמנטרי. מאידך, אני רוצה להדגיש שח"כ ארידור הוא היועדה כולה, ולא ייתכן שימשש כוחל-מערבי של האופוזיציה.

היו"ר י. ארידור: נכון. ברוח זו אף כתבתי מכתב לראש עיריית ת"א בענין חניה על המדרכות, שוועדת הפנים מתנגדת לה, למרות שזה בניגוד לועתי שלי.

ד. קורן:

הגשתי לשר הפנים שאילתה בקשר לידיעה שקראתי בעתון שהמיסיון קנה בית בראש-פינה. אני רוצה להזכיר שבשעתו חוקקנו את חוק האתרים הלאומיים, וכללנו בו במפורש גם "קבוצת מבנים", כשהכוונה הייתה בדיוק לראש-פינה. ואני רוצה לציין שאילו הכריז שר הפנים במועד על המקום כעל אתר לאומי, לא היו המיסיונרים מזדרזים לקנות את השטח לצרכיהם.

מר רוטם: אביא את הדברים הללו לידיעת שר הפנים.

י. בארי:

אני מבקש להעלות ענין נוסף. לפני כארבע שנים הקימו משק של צאן ובקר סמוך לשמנת צור-שלום בקריית-ביאליק, על אדמת המינהל, ללא רשות וללא רשיונות. רופא המועצה אישר אשחקו בכתב שזהו מטרד מניטרי חסוד ביותר. גם לשכת הבריאות המחוזית טענה כך. האזרחים נאבקים נגד המשק ושולחים מכתבים לכל משרדי הממשלה - ועד היום הבעיה טרם מצאה את פתרונה. זוהי דוגמה נוספת כיצד מופרים חוקים במדינה והממשל איננו מסוגל להתגבר. אולי כדאי שיו"ר הוועדה יפנה לשרי הפנים והבריאות בשאלה מדוע אין פועלים לסילוק המטרד.

היו"ר י. ארידור:

מעשה זאת בשם הוועדה. אני רק מבקש מח"כ בארי שיעביר אלי את כל החומר.

א. ורדיגר:

קיבלתי פניה ממושב מבוא-חרדון בקשר לתכנית שתוכננה - שהם מתנגדים לה - להקים מחצבה מאות מטרים צפונית למשק. אני שואל: האם נוכל לדון בנושא זה כאן, או מוטב שאעלה אותו בצורה של הצעה לסה'י בכנסת?

היו"ר י. ארידור:

חבר ועדה שמבקש להעלות כאן נושא לדיון - אינני רואה סיבה שלא להיענות לו. נקבע אפוא את הזמן המתאים.

2. חוק לזיקון פסודת העיריות (מס' 16)

היו"ר י. ארידור:

נדמה לי שהנושא בשל להחלטה. מצד אחד יש עמדת משרד הפנים, לפיה יהיה כל מבנה פנוי פטור במשך ששה חדשים ממש, ומעל לששה חדשים יהיה טעון מיסוי מלא. גם השלטון המקומי מצטרף לעמדה זו של משרד הפנים. מצד שני יש הצעה שתקופת הפטור תהיה שנה אחת. הצעה שלישית אומרת שכל מבנה דייק יהיה

היו"ר י. ארידור:

טעון מחצית המיטוי, ללא הגבלת זמן. אני מציע שנחליט קודם כל בין שתי הצעות: האם הפטור הוא לתקופה מסויימת או לסכום מסויים, ואם נחליט על תקופה - נצביע אם לחצי-שנה או לשנה.

מחליטים: לאשר פטור לתקופה של חצי שנה לכל בנין ריק.

היו"ר י. ארידור:

הנוסח המתוקן של סעיף החוק יהיה אפוא כדלקמן: בסעיף 274ב(ב) לפקודת העיריות, לאחר המלים "שאינן משתמשים בו" יבוא "בתקופה שאינה עולה על ששה חודשים רצופים מיום שהבנין ריק וחדלו להשתמש בו, ובבנין חדש מיום שבנייתו נגמרה והוא ראוי לשימוש".

י. חמיר:

אינני מבין את הסיפא של הסעיף מיום שבנייתו נגמרה והוא ראוי לשימוש. ייתכן שטרם נעשו בו חיבורי החשמל והמים וכו'. אני מציע אפוא שנגדיר במפורש פאיזה יום הבנין חייב במס: מיום ההעברה בטאבו וכו'.

א. הרליץ:

אני מצטרפת לדבריו של ח'כ חמיר.

א. ורדיגר:

חלקו הראשון של הסעיף מדבר על דירות שגרו בהן והן התפנו. מה פירוש "בנין ריק שחדלו להשתמש בו"?

א. גיבלבר:

ההגדרה "מיום שבנייתו נגמרה והוא ראוי לשימוש" מאפשרת למעשה לקבלנים למשוך גמר בניה של מבנה שנים רבות בגלל פרט פעוט, ועי"כ להתחמק מחשלוט מסים למשך שנים.

א. יריב:

הדגש לדעתי צריך להיות במלים "שאינן משתמשים בו", בין אם חדלו ובין אם לא התחילו.

מר לוי:

בגלל החשש שהזכיר ח'כ גיבלבר הוספנו למעשה את המלים "והוא ראוי לשימוש".

א. גיבלבר:

אני מציע למחוק את המלים "בנייתו נגמרה", ולהשאיר רק "ראוי לשימוש".

מר לוי:

בתקנות הבניה יש הגדרה מדוייקת של גמר בניה, עם צורך בתעודת גמר וכו'. אשר להצעה לכתוב גם "ריק" וגם "שאינן משתמשים בו" - זהו נוסח קיים, ואיננו באים כאן לשנות. הכוונה היא לשני המקרים: גם כשבית עומד ריק, וגם כשאינן משתמשים בו. משום כך אני מציע להשאיר את הנוסח המוצע.

מר גלס:

הנוסח החדש בא להוסיף על מה שכבר קיים בסעיף ב', כלומר: הבניין חייב להיות ריק, משום כך נראה לי אפוא שאפשר לוותר כאן על החזרה על המלים "בניין ריק", אלא שאחרי המלים "ששה חדשים" אפשר לכתוב "שחולו להשתמש בו".

גם לי יש ספקות לגבי המלים "גמר בניה" ו"ראוי לשימוש", וגם אני חושש מויכוחים ללא סוף בעניין זה. מאידך, יש לנו כבר תקדימים בחוק מס רכוש וקרן פיצויים לגבי המבחן של גמר בניה. אני מציע אפוא להצמיד את ההגדרה של גמר בניה בחוק הזה להגדרה בחוק מס רכוש וקרן פיצויים.

מר רותם:

החוק למעשה פועל כפי שהוא כל השנים, ולא רק לגבי פטור מססים אלא לגבי עצם הטלת המסים, וגם שם יש הקריטריון של גמר בניה, ועד היום לא היו תקלות. אבל היות וכאן מדובר בפטור לגבי דירה ריקה - חייבים לחזור על ההגדרה של "בניין גמור". ואם יתעורר אי-פעם ויכוח - יפסוק בית-המשפט המקובל כיום לגבי בניין גמור הוא בית שיש בו קירות, דלתות, גג, חשמל ומים. אם שער אחד עדיין לא גמור, או הגינה וכו' - האם יוכל מישהו לטעון שזה איננו בית גמור?

א. גיבלבר:

אני חוזר ומציע למחוק את המלים "שבנייתו נגמרה", ולהשאיר רק "ראוי לשימוש".

י. חמיר:

אני מכיר בנייני-קומות שמספחות בוודות נכנסו לגור לדירות בתנאים איומים, כשהבניין למעשה עוד לא גמור. אנחנו חייבים לקבוע בחוק ניסוח בהיר, ולא להשאיר זאת לפסיקה של ביהמ"ש.

היור' י. ארידור:

ברישא של הסעיף כתוב: בתקופה שאינה עולה על ששה חדשים רצופים מיום שהבניין ריק. לא ברור לגבי איזו תקופה חזל המחזיק להיות מחזיק. אני מציע לכתוב: בתקופה רצופה שאינה עולה על ששה חדשים מיום שהבניין ריק וחולו להשתמש בו - לגבי אותה תקופה, כדי שיהיה ברור לגבי איזו תקופה המחזיק חזל להיות מחזיק. עוד נכתב כאן: "בניין חדש מיום שבנייתו נגמרה". ואני מציע לכתוב: "ובבניין חדש - במשך תקופה של ששת החדשים הראשונים מיום שנגמרה בנייתו".

מר שפט:

איננו מתנגדים להוסיף את המלים "לגבי אותה תקופה" בחלק הראשון של הסעיף.

מר גלס:

אני מציע לנסח את הסעיף כך: "במשך תקופה רצופה שאינה עולה על ששה חדשים והמתחילה ביום שהבניין ריק וחולו להשתמש בו, ובבניין חדש - במשך התקופה של ששת החדשים הראשונים מיום שבנייתו נגמרה והוא ראוי לשימוש". נוסף לכך, בחוק לא נקבע מועד התחולה, ונראה לי שמן הראוי שהוועדה תקבע מועד כלשהו, כדי למנוע אי-נהירויות.

ששה חדשים מיום קבלת החוק.

מר רוטם:

אני מציע לומר: תחילתו של חוק זה -
מיום 1 באפריל 1976.

מר גלס:

מחליטים: לאשר את הצעת החוק, ולהגישה לכנסת לקריאה
סופית, בנוסח דלקמן:

בסעיף 274(ב) לפקודת העיריות לאחר המלים "שאינ
משחמשים בו" בוא: "במשך תקופה רצופה שאינה עולה
על ששה חדשים והמתחילה ביום שהבנין ריק וחדלו
להשחמש בו, ובבנין חדש - במשך התקופה של ששת
החדשים הראשונים מיום שבנייתו נגמרה והוא ראוי
לשימוש. תחילתו של חוק זה מיום 1 באפריל 1976."

3. הצעות ועדת המשנה בענין סכנת התמוטטות של בתי-כנסת עתיקים
ואחרי תיירות בצפת העתיקה

רוב המסקנות נתקבלו בוועדת המשנה פה-
אחד, וטוב היה שגם אנחנו כאן נקבל
מסקנות ללא הסתייגויות. את סעיפי ההקדמה ננסח שנית, ביתר תמציתיות.

היו"ר י. ארידור:

לסעיף 3 של הצעת המסקנות: מר קוברסקי
הסביר לי שאין תוקף חוקי להכרזה של
השר בכנסת על בית האר"י כאתר הסטורי, משום שיש פרוצ'דורה חוקית של
הכרזה: דרך המועצה, החלטת ממשלה וכו'. משום כך הצעתי להוסיף את המלים
"לעגן הכרזות אלה בסעיפי החוק הקיימים והמתאים".

ד. זכין:

יש מספר מישורים להכרזה. יש המישור
של הכנת תכנית ארצית לאתרים לאומיים,
ויש המישור שלפיו אפשר להכריז על אתרים העומדים בפני סכנת הרס, כשתנאי
מוקדם לכך הוא שתכנית תכנון ובניה כלשהי תיעד אותם כאתרים לאומיים.
במסגרת זו מוצע בסעיף 3 של הצעת המסקנות שהוועדה תפנה למשרד הפנים
שידאג לכך שאתרים אלה יוכזרו כאתרים לאומיים בהתאם לחוק, ללא צורך
במלים "לעגן הכרזות אלו בחוק הקיימים והמתאים".

מר שפט:

משרד הפנים טען לא פעם שוועדות התכנון
אינן כפופות למרותו, ולכן פניה אל
משרד הפנים בסעיף זה של הכרזת אתרים לא תועיל. אל מי אנו צריכים
לפנות בענין זה?

א. הרליץ:

אולי מוטב באמת לכתוב "הוועדה פונה
למוסדות התכנון" (שהם הוועדה המקומית,
הוועדה המחוזית והמועצה הארצית).

מר שפט:

מבחינה פרלמנטרית הוועדה פונה לשר
הפנים, שהוא הממונה על ביצוע חוקי
התכנון.

מר רוטם:

אולי כדאי לכתוב: הוועדה פונה לשר הפנים ולמוסדות התכנון. עכ"פ הפניה צריכה להיות לשר הפנים ולא למשרד הפנים.

היו"ר י. ארידור:

מר גלס:
ועדות התכנון אינן נושאות באחריות פרלמנטרית, אלא השר הממונה על ביצוע חוקי התכנון. והוא יצטרך לפעול באמצעות נציגיו בוועדות התכנון.

א. הרליץ:
לא פעם הכנסת פונה אל הציבור, וועדות התכנון הרי מעוגנות בחוק, ואני מציעה לפנות גם אליהן. איננו מנועים מפניה למוסדות התכנון.

היו"ר י. ארידור:
כדאי באמת שתהיה לנו כתובת אחת, שר הפנים, גם אם אין זו סמכותו הייחודית.

י. חמיר:
אני מציע שנקבע שתוך חצי שנה יודיע שר הפנים לוועדה מה עשה בשני המקרים הללו.

היו"ר י. ארידור:
אני מבין שכל חברי הוועדה מסכימים להצעתו של ח"כ חמיר להוסיף שר הפנים מתבקש לדרוש לוועדה תוך ששה חודשים על התקדמות פעולתו בעניין. הסיפא של הסעיף 3 ינוסח אפוא כך: "הוועדה פונה לשר הפנים לדאוג שאחרים אלה יוכרזו כאתרים לאומיים בהתאם לחוק. שר הפנים מתבקש לדרוש לוועדה תוך ששה חודשים על התקדמות פעולתו בעניין".

ד. קורן:
אני בעד זה שיפעלו בהתאם לחוק האתרים ההסטוריים וחוק הגנים הלאומיים, אבל אם מדובר כאן במבנה קדום - חל עליו חוק העתיקות, ועל חוק העתיקות ממונה שר החינוך.

ד. זכין:
אפשר להוסיף: בתיאום עם אגף העתיקות.

מר שפט:
אם אמנם זהו בית-הארץ, פקודת העתיקות עשויה לחול עליו. אבל גם עפ"י התיקון מס' 4 לחוק הגנים הלאומיים אין מניעה שחוק הגנים יחול עליו. יחד עם זה, אינני מתנגד להוסיף או במסגרת פקודת העתיקות, אבל אז צריך לפנות גם לשר החינוך. אני רוצה עוד להוסיף שלפי תיקון 4 האמור צריך לקבוע מיהו הגוף שיטפל במקום, ויכולה זו להיות גם הרשות המקומית.

א. ורדיגר:
הוועדה שמעה בעניין זה מומחים שונים, והיה ויכוח קשה לגבי בית-הארץ אם אמנם זהו בית הארץ או לא. ואם אנחנו פונים כאן גם לשר החינוך - יוצא שהוועדה אכן אימצה את הקביעה שזהו בית הארץ, ויוצא שאנחנו פוסקים במחלוקת הזאת. משום כך אני מציע להשאיר את הפניה לשר הפנים בלבד.

היו"ר י. ארידור:
גם אני סבור כך. שר החינוך יכול להיכנס לתמונה ביזמתו הוא.

ד. סורן:
אולי אפשר להוסיף "לאחר שייזעזע בשך החינוך והתרבות" אם שר החינוך יראה את האחר כעתיקות - הוא יהיה חייב לטפל בו; אם לא - יטפל בו שר הפנים.

ד. זכין:
ע"כ אתה רק מסבך את העניין, ולא תהיה לך למעשה שום כתובת.

מר שפט:
בסעיף 4(א) של ההמלצות ממליצה הוועדה שלא תחודש הבניה במקום. לפי החוק הסמכות להוציא צווי בניה היא בידי ועדת התכנון, וכדאי אפוא להוסיף "הוועדה המקומית מתבקשת לא להוציא היתרים שאינם עומדים במבחן זה".

היו"ר י. ארידור:
את סעיף 4(ב) צריך להעביר לסעיף אחר, כיוון שהוא עוסק לא בהמלצה אלא בקביעה.

א. ורדיגר:
סעיפים 4(א) ו-4(ב) הם למעשה עניין אחד, שניהם מדברים על התימוכין, ורצוי לאחד אותם.

היו"ר י. ארידור:
אני מציע להסמין את היו"ר לסכם בעניין סדר הסעיפים.

ד. סורן:
אולי כדאי לכתוב "תמיכות" במקום "תימוכין"?

ד. זכין:
המלה "תימוכין" לקוחה מהנוסח של ועדת התכנון.

י. תמיר:
יש לי הצעה בסעיף 4(ג): אני מציע לנסח אותו על דרך החיוב במקום על דרך השלילה ולומר: "הוועדה מדגישה כי דשיון הבניה לאגודת ננמ"ח שתקפו יפוג ביום 4 בפברואר 1976, יחודש רק לאחר סיומן של עבודות התימוכין לפי הדראות הוועדה המחוזית".

ד. זכין:
הוועדה המחוזית מדברת בסעיף זה בלשון הרבה יותר חריפה. התאריך הראשון שהיא קבעה לננמ"ח כבר פג, והיא נתנה לננמ"ח ארכה לנצע את עבודת התימוכין עד ה-22 בינואר; והיא וננמ"ח לא תנקוט בצעדים - בוצעו הדברים ע"י הוועדה המחוזית בסיוע עיריית צפת.

היו"ר י. ארידור:
אולי אפשר להוסיף שוועדת הפנים רושמת לפנייה את ההודעה שהדברים יבוצעו ע"י הוועדה המקומית?

א. ורדיגר:
בנושא זה יש ויכוח ויש מו"מ בין האגודה ובין הוועדה המחוזית לא לגבי עצם הצורך בתימוכין, אלא לגבי המימון, מי ישא בו. ונראה לי שאיננו צריכים להטיל כאן הכל על צד אחד בלבד.

הסעיף הזה לא מפריע למר"ס.

י. תמ"ר:

נאמר לנו שאם לא יעבדו עוד השבוע על
התימוכין - יש בהחלט סכנת מפולת לכל
הרובע. כך הסביר לנו המהנדס. חייבת אפוא להווסף כאן המלה "מיד".

ד. זכ"ן:

את הסעיפים 4 (ד) ו- (ה) אני מציע
לאחד לסעיף אחד.

י. תמ"ר:

אני רוצה לקראו מה שכתבו אנשי הוועדה
המחוזית: "עלינו לציין כי עבודת
העפר אשר בוצעה על-יד בית הכנסת הצדיק-הלבן הינה עבודה בלתי חוקית
ומחוץ לשטח שיועד לביצוע הפרוייקט של נמ"ח". את זה קובעת הוועדה
המחוזית. אני מציע אפוא לתקן את הנוסח של סעיף (ה) המוצע, ולומר כך:
"הוועדה פונה לשר הפנים בבקשה לבחון את החומר שבידי הוועדה הפנים
והוועדה המחוזית בדבר ביצוע עבירות על חוק התכנון והבניה באתר השיקום...
ולתבוע את האחראים לדין". משום שמדובר כאן לא ב"אפשרות של עבירות" אלא
בקביעה ע"י הוועדה המחוזית שאכן יש כאן עבירה.

ד. זכ"ן:

אני מסכים להצעת התיקון של ח"כ זכ"ן.
אני גם רוצה להזכיר שההמלצות המוצעות
נתקבלו בוועדת המשנה לאחר דיון ופשרה, והייתי מציע אפוא שנעשה מאמץ
לאשר מסקנות פה-אחד, ללא דעת מיעוט, לכבוד העניין. יחד עם זה, למרות
עמדת הקיצונית הידועה בעניין הפרות חוקי הבניה, לאחר שביקרנו בשטח
וראינו את האיזור החרב וההרוס, אני מציע שנתאחד סביב ההצעה הבאה:
"הוועדה פונה לשר הפנים לבחון את החומר שבידי ועדת הפנים והוועדה
המחוזית בדבר ביצוע עבירות על חוק התכנון והבניה באתר השיקום צפת,
ולשקול העמדת האחראים לדין". לא הייתי רוצה לפסוק חרות בעניין ההעמדה
לדין, ולכן אני מציע לומר "לשקול העמדה לדין" במקום "להעמיד לדין".

י. תמ"ר:

אני מסכים עם ח"כ תמ"ר. אני רק מערער
על הקביעה בפסקה (ד) שהעבודות נעשו
בשטח ללא היתר. כי מדובר כאן בשני רשיונות: רשיונות חפירה, ורשיונות
בניה. לחפירה יש להם רשיון.

א. ורדיגר:

אין.

ד. זכ"ן:

יש. עכ"פ, אני מציע קודם כל לבדוק אם
בוצעו עבודות חפירה ללא רשיון. ורק
אם בוצעו - לומר מה שנאמר.

א. ורדיגר:

על כך אמונה הוועדה המחוזית, והיא
קבעה שהעבודות נעשו ללא רשיון.

י. תמ"ר:

אני מציע לכתוב בפסקה (ד): הוועדה
רשמה לפנייה את הודעת הוועדה המחוזית
לבניין ערים כי נציגים של אגודת נמ"ח ביצוע עבודות חפירה באתר ללא
היתר...".

היו"ר י. ארידור:

לכך אני מסכים.

ד. זכין:

גם אני.

א. ורדיגר:

ד. זכין:
אני מסכים להצעת ח' כ תס"ד לכתוב בפסקה (ה) "לשקול העמדה לדיון", בתנאי שיישאר הנוסח המפורש שאכן בוצעו כאן עבירות. כי הצעת המקורית הייתה מרחיקת לכת עוד יותר. ביקשתי בה להעביר את החומר ליועץ המשפטי לממשלה. הסכמתי להסיר את הצעתו זו רק כדי שנוכל להתאחד מביב נוסח מוסכם.

י. תמיר:
בפסקה (ו) אני מציע להדגיש יותר את ענין העידוד לנמ"ח, שהייתה בכל זאת הראשונה בפעולות השיקום במקום, ולציין אותה במפורש, לא ביחד עם כל הגורמים.

מחליטים: להניח המלצות על שולחן הכנסת כדלקמן:

1. הוועדה חוזרת ומאשרת את מסקנותיה משנת תשל"ה-1975 בענין שיקום הרובע העתיק בצפת.

2. הוועדה קובעת בצער כי ההמלצות משנת תשל"ה לא בוצעו ולא הוגשמו ע"י כל הגורמים הנוגעים בדבר, כולל הסעיף המדובר על ההכרזה על אתרים הסטוריים בצפת כאתרים לאומיים, על פי חוק הגנים הלאומיים ושמורות טבע תשל"ה-1975.

3. הוועדה חוזרת וממליצה במיוחד להכריז על האתר המקובל כבית האר"י ועל בית עבו כעל אתרים לאומיים הפתוחים לציבור עפ"י חוק הגנים הלאומיים תשל"ה-1975. הוועדה פונה לשר הפנים לדאוג שאתרים אלה יוכרזו כאתרים לאומיים בהתאם לחוק. שר הפנים מתבקש לדווח לוועדה תוך ששה חודשים על התקדמות פעולתו בענין.

4. ועדת הפנים ואיכות הסביבה ממליצה:

א. לא תחודש שום עבודה באתר השיקום עד לביצוע המלא של הוראות הוועדה המחוזית לבנין ערים בקשר להימוכין, קידוח סגן ועוגנים באחר, כדי למנוע גלישות קרקע מסוכנות. הוועדה המקומית מתבקשת לא להוציא היחורים שאינם עומדים במבחן זה.

ב. הוועדה השתכנעה כי דחיית ביצוע עבודות התימוכין עלולה לסכן את המבנים הסמוכים לאתר השיקום. הוועדה רשמה לפנייה כי נציגי אגודת נמ"ח הודיעו על נכונותם להתחיל בביצוע מייד של העבודות הנ"ל.

ג. הוועדה מדגישה כי היתר הבניה לאגודת נמ"ח, שתק"ר, יפרג"ב-4.2:76, יחודש רק לאחר סיומן של עבודות התימוכין, שצריכות להתבצע מייד, לפי הוראות הוועדה המחוזית.

ד. הוועדה רשמה לפנייה את הודעת הוועדה המחוזית לתכנון ובניה כי נציגים של אגודת נמ"ח ביצעו עבודות חפירה באתר ללא היתר, וכן חפירות מחוץ לתחום ההוקצה להם, בסמוך לבית הכנסת הצדיק הלבן.

ה. הוועדה פונה לשר הפנים לבחון את החומר שבידי ועדת הפנים והוועדה המחוזית בדבר ביצוע עבירות על חוק התכנון והבניה באתר השיקום צפת, ולשקול את העמדת האחראים לדין.
ו. הוועדה רואה בחיוב את יזמת הנט"ח בשיקום הרובע העתיק בצפת, וקוראת לה ולגורמים השותפים בנושא להחיש את הביצוע של מפעל השיקום בהתאם לחכנית שנקבעה ועפ"י ההליכים החוקיים, למען יובטח אפיו ההולם של הרובע המשוקם וערכיו הלאומיים וההיסטוריים, שחשיבותם מרובה. הוועדה מביעה נכונותה לסייע בידי הגורמים המבצעים בכל הפעולות.

היו"ר י. ארידור:
אני מודה לחברי ועדת המשנה. המלצות אלו יונחו על שולחן הכנסת ללא מסקנות-מיעוט.

4. חוק התכנון והבניה (תיסון) (הצעת ח"כ ורטמן ותמיר)

י. תמיר:
המצב כיום הוא שהאדריכלים המתכננים בנין אינם נושאים בשום אחריות לנעשה בשטח, כמו גם הקבלנים. מכאן הצעת החוק לפיה תוטל אחריות על המתכנן והקבלן לגבי חריגות בבניה. הצעה זו זכתה לברכת אגודת האדריכלים העצמאית. החוק הוצע ע"י ח"כ ורטמן ועל-ידי, והועבר ע"י מליאת הכנסת לוועדה ללא התנגדות.

היו"ר י. ארידור:
קיבלנו בעניין זה מכתב משר המשפטים בו נאמר שהשר סבור כי הוראות המתאימות לפסילת אדם לעסוק במקצוע המוגדר בחוק מקומן בחוק המסדיר את רישוי העיסוק האמור. מכאן שההצעה האמורה מקומה לדעתו בחוק רישוי קבלנים ולא בחרק התכנון והבניה. אלא שהשר מדבר רק על קבלנים, ואם אנחנו מדברים גם על אדריכלים - צריך להכניס הוראה מתאימה במספר חוקים, בהתאם למקצועות. אני אישית מצטרף לעקרון המובע במכתבו של שר המשפטים.

מר שפט: גם משרד הפנים מצטרף.

היו"ר י. ארידור:
אני מציע שנבקש מוועדת משנה להכין תיקונים מתאימים בכל חוק לחוד - לגבי קבלנים, אדריכלים, עו"ד וכו', ונבקש מוועדת הכנסת רשות להכניס את התיקונים בחוקים הרלבנטיים. אין זה חורג מסמכותנו. אני מציע לוועדת המשנה את ח"כ בארי, אליעזר ותמיר. ח"כ ורטמן יוזמן אף הוא לישיבותיה.

מר רותם:
לאחר שנתקבל כאן למעשה העקרון לחלק את החוק לשניים (לגבי מהנדסים לחוד וקבלנים לחוד) - יכולים המשפטנים להציע שתי הצעות-תיקון, לגבי כל אחד משני החוקים, ומליאת הוועדה יכולה להחליט ללא צורך בוועדת משנה.

מר שפט:
במשרד המשפטים יש לפחות שש נוסחאות אלטרנטיביות שכבר הוצעו בעניין זה,

מר שפט:

ואני מציע שהדבר ייעשה ע"י הממונה על החקיקה. אני כשלעצמי מוכן לעזור בכל עת.

היו"ר י. ארידור:

נבקש אפוא סמך גלס לדכז את החומר, בתיאום עם ח"כ חמיר וורטמן, ובעזרתו של מר שפט.

5. חוק התכנון והבניה (תיקון מס' 5)

היו"ר י. ארידור:

מדובר בשינוי ההרכב של המועצה הארצית. היינו אמורים לרוץ בחוק זה בישיבה היום בשעה 14.00, אבל חברים אחדים ביקשו לבטל את הישיבה בגלל הלווייתו של הרב אונטרמן ז"ל שנועדה לאותה שעה. באורח יוצא מן הכלל נעתק אפוא את הנושא ונדרון בו עכשיו. אני מודה שיש בכך חריגה מסויים מן התקנון, ואני מבקש שלא לראות בכך תקדים, אבל אני מבין שאין מתנגדים.

מר שפט:

בסעיף 2(ב) לחוק התכנון והבניה חשכ"ה-1965, בפסקה (2), במקום "7" יבוא "11". ובפסקה (7) יבוא: "שתי עיריות אחרות, ראשי שלוש מועצות מקומיות שאינן מועצות אזוריות, וראשי שתי מועצות אזוריות. שר הפנים יקבע לענין זה את העיריות, המועצות המקומיות והמועצות האזוריות".

סעיף 2 של חוק התכנון והבניה מצוטט כמלואו בדברי ההסבר לחוק הזה, הכולל רק את שני הסעיפים שקראתי לעיל. סעיף 2 האמור מפרט את הרכב המועצה הארצית. מדובר כאן בהגדלת המספר הכללי של חברי המועצה מ-22 ל-29; הוספת ארבעה נציגים מטעם הממשלה ובמקביל - שלושה נציגים של השלטון המקומי.

המועצה הארצית היא הגוף השומע

ערעורים וגם מקיים דיונים בתכנון מחוזי ותכנון ארצי, עד להמלצה לממשלה. זהו למעשה הגוף המרכזי שצריך להתוות את התכנון במדינת ישראל. לפי התיקון המוצע יהיה מעתה לממשלה 11 נציגים במועצה, מתוך 29 חברים. הנציגות של הגופים הציבוריים, שאינם נציגי ממשלה או נציגי השלטון המקומי, לא חשתנה.

מספר משרדי ממשלה שיש להם ענין רב בתכנון באו בטענה למשרד הפנים, למועצה הארצית ולממשלה, על שאינם מיוצגים במועצה כשמדובר על התווייה כללית של תכנון בארץ. (כאן ברצוני להוסיף במאמר-מוסגר שהדבר בא במקביל לעליית קרנה של המועצה הארצית בשנים האחרונות). המשרדים שמדובר בהם הם משרד האוצר, מסו'ת-ופיתוח, תירות ומטרה. אלה דרשו במפגיע ייצוג במועצה הארצית, והובטח להם בממשלה שהממשלה תציע שינוי בהרכב המועצה הארצית. במקביל מוצע כאמור שינוי גם בייצוג הרשויות המקומיות, כיוון שבעת הקמת המועצה היה איזון בין שתי הנציגויות. נכון שמסקל הייצוג של הגופים הציבוריים ישתנה, בעקבות התיקון הזה.

י. חמיר:

אינני רוצה להתנגד להצעה, אם כי אני סבור שהיא תכביר על עבודתה של המועצה הארצית. אבל ייתכן שבמצב החדש במדינה ועליית חשיבותו של הנושא האקולוגי אין מנוס מכך. מה שחסר לי כאן הוא ייצוג של המועצה לא-יפה, שעשתה בשנים האחרונות עבודה יפה. לאחרונה אף הוקם ארגון-גג של כל הגופים

י. תמיר:

הוולונטריים העוסקים בשמירה על איכות הסביבה וביחס האדם לסביבתו, ואני מציע שניתן גם להם מקום במועצה הזאת, כדי לא להפך את האיזון שבין ייצוג האינטרסטים הישירים - קרי הממשלה והרשויות המקומיות - ובין האינטרסים של הציבור לשמירת האדם וסביבתו.

א. ורדיגר:

אני מוצא לנכון להעיר שאילו נכחו כאן היום נציגי מפר"ל, אני בטוח שהם היו עומדים גם על נציגות למשרד הדתות, שגם לו יש מה להגיד בעניין.

ד. קורן:

אני תומך בהצעתו של ח"כ תמיר.

הי"ר י. ארידור:

האם נציגי הממשלה מסכימים להוסיף נציג נוסף לארגונים הציבוריים, בהתאם להצעת ח"כ תמיר?

מר שפט:

אני חייב להתייעץ במשרד. אנני מניח שתהיה התנגדות לכך, אבל אני חייב להתייעץ. מה שנוגע למשרד הדתות - נכון שגם שר הדתות ביקש ייצוג בוועדה, אבל אין הוא היחיד שבקשתו לא נחקלה בממשלה.

הי"ר י. ארידור:

נחכה אפוא לחשובת משרד הפנים להצעתו של ח"כ תמיר. דעת ועדת הפנים נוטה לקבל את ההצעה.

מר גלם:

האגודה שהזכיר ח"כ תמיר, להבדיל ממוסדות אחרים שנזכרים בחוק, קיימת תקופה קצרה בלבד. השאלה אם להנציח את שמה בחוק עשויה לעורר בעיות.

הי"ר י. ארידור:

אפשר לומר "נציגות של ארגון שלעת שר הפנים...".

מר גלם:

מה שנוגע לחשש מפני ניפוח המועצה הארצית, אני רוצה לומר שהגוף הזה פועל הרבה באמצעות ועדות, אם כי מליאת המועצה מתכנסת אחת לחודש. אבל ערעורים נשמעים בפני ועדות משנה.

הי"ר י. ארידור:

לחוק זה הוגשו שתי הסתייגויות. האחת - ע"י חבר הוועדה תופיק טובי, שמציע שנציגי הממשלה במועצה מספרם יהיה 9 ולא 11. כמו כן הוא מציע לכתוב: ראשי שלוש עיריות אחרות, ובתוכם ראש עיריית נצרת; ראשי ארבע מועצות איזוריות... ובתוכן אום-אל-פחם וסכנין.

את הצעותיהן אלו יכול ח"כ טובי

להגיש כהסתייגות בכנסת.

גם ח"כ מאיר פעיל, שאיננו חבר הוועדה הגיש הצעה. הוא מציע שמספר נציגי הממשלה במועצה יהיה שלושה בלבד: נציגי משרדי הפנים, החקלאות והשיכון. לדיוני המועצה יוזמנו נציגים של משרדים

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
27.1.76

היו"ר י. ארידור:

אחרים לפי הצורך. ובסעיף המדבר על ראשי עיריות ירושלים, ת"א-יפו וחיפה, הוא מציע להוסיף: בעל הכשרה מקצועית בענין איכות הסביבה שימנה שר הפנים בהתייעצות עם רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע, והמועצה לארץ-ישראל-יפה.

אני מבין שאין תמיכה בהצעתו הראשונה של ח"כ פעיל, אבל נאפשר לו להסתייג בכנסת. הצעתו השניה דומה לזו של ח"כ תמיר. אם משרד הפנים יביא לישיבה הקרובה נוסח מוסכם בענין זה - נראה בזה את הענין כגמור מבחינתנו.

(הישיבה ננעלה ב-10.30)